

**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

187. Notabilia quaedam circa coitum conjugalem. Et primò quæritur, an saltem liceat viro perfricare pudenda sua circa vas præposterum vxoris, vel in os eius intromittere, cessante pollutionis ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76405](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76405)

dum esse, id fuisse commissum cum propria vxore. Prima pars responsionis, quod scilicet sit grauius inter coniuges, quam inter solutos constat; quia inter solutos tantum est merè peccatum contra naturam: inter coniuges verum etiam est peccatum adulterij, vt dicitur in secunda parte responsionis, quam sic etiam probò: Quia neuter coniux seruat alteri suum corpus castè, quod ad bonum fidei pertinet: neque enim alter alterius coniux est ad illum actum, sed ad naturalem, vt docuit, & obseruauit Caietanus 2. 2. *quest. 154. art. 1. in solutione ad 4.* Atque hoc videtur voluisse Diuus Ambrosius *lib. 1. de Patriarch. & refertur cap. Nemo 32. qu. 4. vbi ait:* Nec hoc solum est adulterium cum aliena peccare coniuge, sed omne quod non habet potestatem coniugij. At talis actus potestatem coniugij non habet (vt patet) ergo est adulterium.

5. Denique tertia pars, quod scilicet explicandum sit fuisse peccatum cum propria coniuge, nec sufficiat explicare in genere malitiam adulteri, sic probò: quia si dicatur fuisse cum persona coniugata in genere, eo modo confessionis explicatur iniustitia aduersus coniugem illius personæ, cum tamen nulla talis interueniat. Præterea si tale peccatum fiat cum propria coniuge renitente, & ad id coacta, vltra malitiam adulterij, haberet quandam malitiam raptus, quæ etiam explicari debet, vt pote distincta. Quod si fiat cum consensu illius, hoc ipsum erit explicandum. Neque sufficit dicere, se commississe tale peccatum cum femina coniugata, consentiente viro illius, intelligendo seipsum, qui eo ipso, quod peccat cum vxore sua consentit, vt illa peccet. Hoc inquam, non sufficit, quia in tali casu explicaret etiam malitiam, qua fuerit causa vt vir talis feminae consentiret in eam turpitudinem, quæ malitia tunc non interfuit, cum ipse non dederit alteri viro occasionem peccandi, sed ipsemet fuit qui contra seipsum, & contra ius suum, & propriam vxoris talis peccati auctor, & causa fuit, non dans alteri viro occasionem sic peccandi. Vide etiam præter Dicastillum, Reginaldum *tom. 2. lib. 31. num. 333.*

RESOL. CLXXXVII.

Notabilia quadam circa coitum coniugale.
 Et primò queritur an saltem liceat perfricere pudenda sua circa vas præposterum vxoris, vel in os eius intromittere, cessante pollutionis periculo?
 Et an coniugati peccent mortaliter, vel tantum venialiter ex conscientia erronea, si variant situm ordinarium in coitu, etiam si eo copula modo aliqua pars feminis elabatur?
 Et notatur, quod vir expectare non tenetur, licet possit, etiam effuso semine, copulam continuare, vt femina seminet.
 Secundo aduertitur seminationem extra vas posse aliquando contingere sine vlla culpa in coniugatis, vt in viris potentibus, &c.
 Tertio docetur viro cum vxore licere inchoare copulam causa delectationis, & postea inchoatam non absoluerè, dummodo non subsit periculum pollutionis alterius coniugis, & vxor ea inchoata copula contenta sit.
 Quarto queritur, an sit peccatum mortale accedere ad menstruatam vxorem?
 Quinto, an sit peccatum veniale accedere ad vxorem grauidam, si non adest periculum incontinentiæ? Ex P. 3. tit. 4. Ref. 203. alias 204.

§. 1. Diximus in *resol. 37. tract. 3. misc.* contra aliquos DD. non esse licitum coniugato incipere actum sodomiticum cum vxore: quæro nunc an saltem liceat perfricere pudenda circa vas præposterum. Affirmatiuè respondet Sanchez *de matr. tom. 3. lib. 9. disput. 17. num. 5. vbi sic ait:* Si vir superficie dumtaxat vasis præposterij vxoris fricet sua verenda, vel in os eius intromitteret, cessante omni pollutionis periculo, non crederem esse lethale, cum os non sit vas ordinatum ad copulam sodomiticam, nec intra vas præposterum, ad eam tendens virile membrum includatur, sed solum superficiem eius externam tangat; quare tactus hic reputatur instar aliorum inter coniuges, qui ad summum culpæ veniales sunt. Ita Sanchez.

2. Sed hæc opinio mihi non placet, & illam reprobatur nouissimè Basilius Pontius *de matrim. lib. 10. cap. 11. num. 5. vbi sic asserit:* Non omnes tactus licent inter coniuges, & ita neque licebit perfricere pudenda in vase præposterio vxoris, & aliud asserere, mera turpitudine est, & habenas laxare libidini. Sic Pontius, & ego.

3. Notandum est tamen, aliquos coniugatos peccare mortaliter ex conscientia erronea, si variant situm ordinarium in coitu: nam ex se est tantum peccatum veniale, dummodo copula habeatur semper in vase naturali, quod verum esse putat Pontius *vbi supra*, etiam si eo copula modo aliqua pars feminis elabatur, dummodo retineatur alia; docent enim Medici, non totam feminis quantitatem in matrice retineri. Rursus docet, neque esse peccatum mortale, quamuis ex eo modo concumbendi non ita certum sit fore prolem; non enim coniuges tenentur vii medio certiori ad prolem suscipiendam, sed satis est, si vtantur conuenienti. Docet etiam non esse necessarium, vt vterque simul concurrat ad feminis effusionem; quare expectare vir non tenetur, licet possit etiam effuso semine copulam continuare, vt femina seminet.

4. Addit idem Auctor, seminationem extra vas posse aliquando contingere sine vlla culpa in coniugatis, vt in viris potentibus, dum congregati conantur, poterit euenire, vt ex festinatione præ intentionem semen effundatur, id enim non vitio, sed natura festinationis, & vigori tribuendum est.

5. Notat etiam contra Syluestrum Rosellum, & Azorium, viro cum vxore licere inchoare copulam causa delectationis, & postea inchoatum coitum non absoluerè, dummodo non subsit periculum pollutionis alterius coniugis, & vxor ea inchoata copula contenta sit. Item contra Azorium, & alios Theologos, & Iurisperitos, quos adducit Sanchez *lib. 9. disp. 21. num. 2.* non est peccatum mortale accedere ad menstruatam vxorem: imò aliqui in tali coitu nullam culpam agnoscunt, idque probabile putat Sanchez *ibid. num. 7.* licet ipse asserat esse tantum culpam venialem, nisi etiam hæc excusetur ex eo, quod vigeat incontinentiæ periculum. Et hæc omnia, vt dixi, docet Pontius cum multis aliis *loco cit. de matrim. lib. 10. cap. 11. num. 5. 6. & 9. & cap. 14. num. 5. & 6.* quæ sunt à Confessariis valde notanda, vt non imponant onus ferre nolentibus, & vbi non est.

6. Sed pro coronide huius resolutionis dico, quod licet Pontius in *dicto cap. 14. num. 7.* cum Azorio putet esse peccatum veniale, accedere ad vxorem grauidam, si non adest periculum incontinentiæ, ego tamen puto in tali copula nullam culpam interuenire, & ita docet ex Sanchez *Cominch de Sacram. disput. 34. dub. 9. concl. 4.* & Villalobos in *sum. tom. 1. tract. 13. diff. 41. num. 9.*

Quæ nunc hanc sequetur.
 Sup hoc in tom. 8. tit. 6. Refol. 20. §. Queritur quidò, & pro parte in ore pudenda intromittere, supra in Ref. 184. §. penult. & vlt. & in aliis postis in annot. 1. dicti §. penult.

Sup hoc supra in principio Ref. 187. & 85 signanter post medium §. 1. sed lege eam per totam. Sup hoc inf. in Ref. 216. &c.

Sup hoc in Ref. præterita, §. 1. ad medium, vers. abique.

Et sup. contenta in hoc §. Nota etiã, infra in Ref. 202. §. Et ex his, & in Ref. 205. 206. 209. & 215. §. vlt.

Quo ad hoc lege supra §. vlt. Ref. 185.